

Inhoud

pagina 3:

Nachtfluisters en Sterrenstof

pagina 7:

Wat is er gebeurd?

jij bent dood en ik leef

wat is er gebeurd?

het ziekenhuis

ziek thuis

het is helemaal niet leuk als je vader of

moeder zo ziek is

hoe heb je het gehoord?

in de war

net gebeurd

koud en stil

heel lang stilzitten

zelf gedaan

begraven

cremeren

plakjes cake, sneeuwballen

en suikerklontjes

geen goed afscheid

graf

pagina 35:

Wat is er veranderd?

alles is anders

nooit meer met zijn vijven aan tafel

ik mis je zo!!!

ik mis je zo!!! Wat helpt?

mama is anders nu papa dood is

soms doe je het helemaal andersom

dan je broertje of zusje

een nieuw iemand in huis?

pagina 51:

Hoe voel je je?

auw! het doet pijn!

buitenkant en binnenkant

boos

alle tranen zijn 'ik-hou-zo-veel-

van-jou-tranen'

verdriet

bang

ik voel me rot! wat helpt?

Lies en het grommende beest

is het mijn schuld?

voorgevoel

in het land van fantasie kan alles

gewoon heel blij!

geen antwoord op alle vragen

erover praten of juist niet?

als ik een wens mag doen

pagina 71:

Waar ga je naartoe als je dood bent?

in de hemel en overal

het wolkenkasteel

ik blijf gewoon bij mijn eigen hemeltje

dichterbij dan je denkt

pagina 79:

Ik denk aan jou!

ergens in jouw herinnering

Jasmijns tuin

je allerfijnste herinnering

dromen

het huis van Daans moeder

schatten om altijd te bewaren

pagina 89:

School

weer naar school

het helpt als je juf of meester het begrijpt

op school ben je vaak de enige

pagina 94:

Het kinderevenement van Achter de Regenboog

pagina 96:

**Als je dit boek
gelezen hebt . . .**

Net gebeurd

Helemaal niet zo verdrietig

'Ik was eigenlijk helemaal niet zo verdrietig toen het net gebeurd was. Mama was heel erg geschrokken. Ik zat maar op de bank en de mensen zeiden snikend "Hoe is het nou met jou?" En dan dacht ik: Ga nou weg! Maar even later dacht ik: Kom nou bij me. In het begin wou ik alleen maar iemand die een hand op mijn schouder legde. Na een week wilde ik dat er iemand naar mij luisterde.' (Jasmijn, 9 jaar)

Niet zo'n lekker idee

'Ik ben gaan logeren bij mijn oom en tante. Ik vond het niet zo'n lekker idee om hier in huis te blijven slapen, waar je moeder net is doodgegaan. De sfeer die er dan hangt. En dan moet je gaan slapen maar dan denk je er ligt toch een dood iemand die je heel goed kent in huis. Dan heb je de hele avond treurende mensen om je heen die bloemen komen brengen en komen condoleren. Dan denk je niet van "joepie, ik ga lekker naar bed." Dat dacht ik bij mijn oom en tante ook wel niet maar dan is het toch ergens anders en ik wou er ook nog een beetje over nadenken. Ik wou niet meteen altijd direct contact hebben.' (Marc, 12 jaar)

Rare vragen

'Toen papa net dood was, stelde ik gelijk hele rare vragen. Ik zei: "Papa, als je nu niet iets tegen me zegt betekent het dat je niet meer van me houdt." Nu vind ik dat heel raar van mezelf want als je dood bent, kan je niet meer praten natuurlijk. Tegen mijn moeder zei ik: "Mama, krijg ik nu een nieuwe vader?" Dat bedoelde ik helemaal niet zo. Ik weet niet hoe het kwam.' (Hanell, 9 jaar)

De hoogste uitkijk van de wereld

'Ik hoefde heel lang niet naar school. Ik heb toen buiten een hut gebouwd van stenen. Eerst wou ik een boomhut maken maar dat vond ik toch veel te moeilijk. Ik moest heel veel stenen sjouwen in mijn eentje want alle kinderen waren naar school. Ik dacht dat het de hoogste uitkijk van de wereld was. Binnen in huis was er heel veel bezoek, elke dag weer. De mensen die wilden mij troosten en vasthouden en dan zeiden ze "Huil maar, Romana". Dat vind ik dan een stom gevoel als ik vastgehouden word, want dan komt het juist weer terug, dan moet ik er weer aan denken. Dan wou ik net in mijn hut gaan spelen en dan houden ze me vast.' (Romana, 8 jaar)

Plakjes cake, sneeuwballen en suikerklontjes

Na de begrafenis of crematie wordt er vaak samen koffiedronken. Iedereen geeft dan eerst een hand aan de familie van degene die is doodgegaan. Ze laten dan zien dat ze meeleven en het erg vinden of dat ze graag bij je zijn om je te troosten of te steunen. Dat heet condoleren. Soms gebeurt het condoleren ook al in de dagen voor de begrafenis.

'Ik zag heel erg op tegen de begrafenis. Wat gaat hier nou gebeuren? Ik hoop maar dat het snel voorbij is. Ik had nog nooit een begrafenis meegemaakt. Ik zei wel altijd tegen mama: "Als oma doodgaat, dan mag ik toch wel mee naar de begrafenis, hè?"

Maar ik wist niet dat mijn vader eerder dood zou gaan dan mijn oma. Bij het condoleren was ik heel blij. Het is heel vreemd maar ik was heel gelukkig dat ik het had doorgebracht. Ik was heel vrolijk en ging heel maf doen. Heel snel achterelkaar plakjes cake opeten, en het rokje van mijn zus omhoog trekken zodat je haar onderbroek zag.'

(Mariët, 11 jaar)

'Toen ik in de kerk was, zei iedereen gecondoleerd. Maar ik vond het eigenlijk wel een beetje hard, want ze sloegen mij en mijn zussen heel vaak gewoon over. Net alsof wij minder waard zijn en het voor ons minder erg is. Als het bekenden waren dan deden ze het wel. Maar ik vond het toch niet echt. Niet echt gecondoleerd van "we vinden het erg voor jou". Ze meenden het niet echt, dat voelde ik wel. Dat deden ze bij mama wel.

Maar toen mijn vriendjes kwamen, toen moest ik in één keer heel erg huilen.'

(Carlos, 11 jaar)

'Na de begrafenis hebben we gelukkig even iets leuks gedaan. Toen hadden we een sneeuwballengevecht met zijn allen. Dat vond ik wel fijn. Gelukkig hadden we even iets leuks gedaan, ons verdriet weggehaald.'

(Bjorn, 12 jaar)

'Na de begrafenis was er een bar. Daar mochten we heel veel drinken. Mijn broertje nam een suikerklontje en dat zag ik en toen nam ik ook stiekem een suikerklontje. Mijn moeder merkte er niets van. Die was aan het praten. En toen aten wij opeens alle suikerklontjes op... Toen mama het zag zei ze: "stop eens even met die suikerklontjes". We mochten ook heel veel chips. We hadden in vijf minuten een Mars, een Bounty en volgens mij nog een Twix op. Toen hij begraven werd, vond ik het niet zo leuk. Maar bij die bar vond ik het wel leuk.'

(Brenda, 7 jaar)

Boos

Dan moet je even schreeuwen

'Als iemand iets over papa zegt wat mij heel erg raakt dan ga ik niet meteen huilen, maar dan word ik eerst boos, en dan pas ga ik huilen. Dan wil ik alleen maar even boos zijn maar dan krijg je gelijk te horen "Ga naar je kamer" of "Hou nou op met boos zijn". En toch is het wel lekker om boos te zijn. Dan moeten ze niet gelijk ook boos worden of straf geven. Ze moeten ook begrijpen dat als je je naar voelt, dat je dan op iemand de schuld moet stoppen. Dan moet je even schreeuwen. Anders komt het er nooit uit en dan zit je helemaal vol en gevangen. Als ik boos ben dan schreeuw ik naar Petrus die bij de hemelpoort staat en de mensen binnenhaalt. Dan moet je dat op iemand uitstorten, en met Petrus heb ik dan alvast iemand. Die schuld kan ook tegen mama gaan schreeuwen. Maar ik vind dat ze dat wel moet begrijpen.' (Hanell, 9 jaar)

Waaat

Iets kapot maken

'Ik ben soms zo kwaad. Dan moet ik wel ergens op rammen. Dan moet ik iets kapot maken. Dat gaat vanzelf. En als het kapot is dan heb ik spijt. Dan sla ik mezelf op mijn hoofd van stom stom stom.'

(Thorin, 11 jaar)

Dichterbij dan je denkt

Superhulp

'Papa is altijd dichtbij. Als ik iets heel zwaars moet tillen dan zeg ik "Papa help me nou eens want het is heel zwaar". En dan helpt hij me. Dan word ik net Superman met superkracht en dan kan ik het zo naar binnen dragen.' (Thorin, 11 jaar)

Praten in gedachten

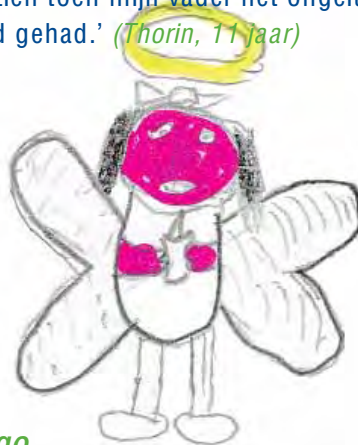
'Ik praat met papa in gedachten, maar hardop doe ik het niet. Ik zeg al lemaal dingen...

Soms dan denk ik dat hij terugpraat, maar dat kan niet. Want hij zit al in het graf en als hij dood is, kan dat niet. Dat vind ik niet passen. Ze zeggen ook dat ze naar de hemel gaan maar dat denk ik ook niet. Maar soms lijkt het net of hij naast mijn bed staat. Ja, dat vind ik wel fijn. Dan komt hij zo naar boven hier. En soms komt hij hier boven en dan val ik net in slaap... En in de tuin zeg ik ook wel eens iets tegen hem en dan lijkt het alsof hij iets terugzegt, maar dat is dan niet zo.'

(Brenda, 7 jaar)

Bescherm laag

'Drie maanden nadat mijn vader is doodgegaan heb ik zelf ook een ongeluk gehad. Toen ben ik onder een trekker gekomen. Mijn fiets was helemaal kapot. Ik dacht dat ik doodging, maar papa die heeft een bescherm laag over me heen gedaan. En daarom was het niet erger. Ik vond het niet zo leuk dat ik het ambulancepersoneel weer zag want die heb ik ook gezien toen mijn vader het ongeluk had gehad.' (Thorin, 11 jaar)

Lego

'Gisteren was mijn lego-ruimteschip ingestort. Als het niet lukt met mijn lego, dan vraag ik "Alsjeblieft mama, help me." Toen begon ik het in elkaar te zetten en toen lukte het opeens! Echt! Dus toen heeft ze me gewoon even geholpen.' (Timo, 10 jaar)

Bidden

'Ik bid heel vaak. Dan zeg ik dat ik hem mis. Ik help papa door te bidden dat ik bij hem ben. "Ik ben bij je, bij de sterren," zeg ik dan. Papa is onderweg naar de vrijheid. Hij is halverwege het licht. Eerst was hij een beetje in het donker, maar nu is het een beetje lichter en helderder.

Ik heb nu dubbele kracht. Want de Here God geeft kracht aan papa en die geeft het weer aan mij.'

(Lisa, 9 jaar)

Zien en horen

'Soms zie ik mijn vader in mijn kamer. Dan voel ik hem. Hij is in gedeeltes. Grijs gedeeltes. Het vliegt allemaal rond en het blijft nooit op dezelfde plek staan. Ik wist gelijk dat het mijn vader was. Hij riep me ook een keer. We waren op de camping en ik wilde een soort gang ingaan met ijzeren hekken. En toen hoorde ik mijn vaders stem "Luuk! Niet doen!" en toen heb ik het maar niet gedaan. En later hoorde ik van iemand dat daar ratten zaten en dat het gevaarlijk was.'

(Luuk, 9 jaar)